

Zondebok: een must read voor fans van historische romans van eigen bodem

Jacobine van den Hoek. | beeld facebook en nd

15 mei 2019, 03:00

Marianne Hoksbergen

Gekte in het Burgerweeshuis, een naderende beeldenstorm, liefde en helderziende vrouwen. Jacobine van den Hoek heeft die elementen tot een aangename cocktail gemixt in haar debuutroman *Zondebok*. Een must voor liefhebbers van historische romans die zich afspelen op vaderlandse bodem.

In januari 1542 gaat de kleine Fye Jansdr aan de hand van haar moeder naar een dramatisch schouwspel: Engel Dirxdr sterft op de brandstapel. 'De vrouw wist dingen die anderen niet konden weten', legt haar moeder uit. Engels dood is een waarschuwing, want ook Fye ziet en droomt dingen die nog moeten gebeuren. Om niet van hekserij beschuldigd te worden, zal ze altijd haar mond moeten houden over haar gave. Dat valt niet mee, en loslippigheid zal haar in de toekomst lelijk opbreken.

Het meisje groeit op in een gegoede familie en gaat naar de Latijnse school. Wanneer het echter bergafwaarts gaat met de zaken van haar vader, wordt Fye gedwongen beneden haar stand te trouwen, met appelboer Ger. Haar jeugdliefde vergeet ze intussen niet. Het is een roerige tijd in Amsterdam, waar Fye en Ger hun appelhandel drijven. Conflicten tussen oude kerkleiders en nieuwe protestanten brengen veel onrust. Als in 1566 ook nog de kinderen van het Burgerweeshuis uitbreken en schuimbekkend de straten onveilig maken, staan schout en schepenen voor de zware taak de rust te herstellen. Daarvoor heeft het stadsbestuur een zondebok nodig, iemand die ze de schuld kunnen geven van de wanorde. Iemand die ze tot een bekentenis kunnen dwingen, desnoods met behulp van gruwelijke martelwerktuigen.

machtswellust

Van den Hoek schetst een heel wat minder rooskleurig beeld van de Beeldenstorm-tijd dan mij in mijn jeugd is voorgeschoteld in boeken als *De hopmansvrouw van Utrecht*, maar ik vermoed dat dit verhaal veel realistischer is. Machtswellust en wreedheid waren rooms-katholieken noch protestanten vreemd. Partij kiezen doet de auteur niet, wel brengt ze een bange, roerige tijd tot leven via de belevenissen van een moedige vrouw die 'anders' is, haar eigen fouten maakt en zo nodig op haar schreden terugkeert. '1566 – smeekschrift der edelen, hagepreken, beeldenstorm' blijft dankzij dit verhaal geen droog jaartal, maar krijgt vlees en botten in de personen van Fye, Ger en hun dochter Sara.

Prachtige, met vaart geschreven roman voor liefhebbers van historische fictie van eigen bodem, fans van Simone van der Vlugt, Femke Roobol en Suzanne Wouda. En – niet onbelangrijk – voorzien van een heel mooie omslag. Ik ben benieuwd naar het volgende boek van deze veelbelovende schrijfster. ■

over de auteur

Jacobine van den Hoek (1973) woont in Amstelveen. Ze heeft gewerkt als consultant en als headhunter. Sinds 2015 is ze columnist bij het *Amstelveens Nieuwsblad*. Voor *Zondebok*, haar eerste roman, heeft ze uitgebreid archiefonderzoek gedaan. Het verhaal is een combinatie van fantasie en historische feiten, die achter in het boek worden verantwoord.

Zondebok

Jacobine van den Hoek. Uitg. Mozaïek, Utrecht 2019. 317 blz. € 20,99